

Бачка Паланка
Тел: 021/6041-244
e-mail: sekretar@vukaros.edu.rs

ОСНОВНА ШКОЛА „ВУК КАРАЏИЋ“ БАЧКА ПАЛАНКА
ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

На основу чл.41, и 57 став 1.тачка 2. Закона о Основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 72/09, 52/11, 55/13,35/15-аутентично тумачење, 68/15,62/16-одлука УС) и чл. 31. став 7 и чл. 51 став 1. Статута Основне школе „Вук Караџић“ Бачка Паланка Школски одбор на седници одржаној дана 28.12.2021.године донео је:

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
„ВУК КАРАЏИЋ“ БАЧКА ПАЛАНКА

СТРУКТУРА ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Уводне напомене

1. Портрет установе

- Локално окружење установе
- Организациона структура установе
- Култура установе

2. Предшколска установа као место реалног програма васпитно – образовног рада

- Програм васпитно – образовног рада са децом као израњајући програм заједничког живљења
- Врсте програма и услуга
- Физичко окружење као димензија програма

3. Предшколска установа као место демократске и инклузивне праксе

- Партнерство са породицом
- Повезаност са локалном заједницом
- Рад са децом и породицама из осетљивих група
- Транзиција и континуитет

4. Предшколска установа као место рефлексивне праксе

- Заједница рефлексивне праксе: развој праксе, професионални развој и јавно деловање
- Праћење и вредновање остваривања предшколског програма

1.УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Предшколски програм правни основ:

- Закон о основама система васпитања и образовања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018 – др. закон и 6/2020) – члан 58
- Закон о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник РС", бр. 18/2010, 101/2017, 113/2017 – др. закон, 95/2018 – др. закон, 10/2019, 86/2019 – др. закон и 157/2020 – др. закон) – чланови 16, 17, 18 и 19
- Правилник о основама програма предшколског васпитања и образовања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 16/2018)
- Правилник о ближим условима за остваривање различитих облика и програма васпитно-образовног рада и других облика рада и услуга које остварује предшколска установа („Службени гласник РС“, бр. 80/2021)
- Правилник о стандардима квалитета рада установе ("Службени гласник РС – Просветни гласник", бр. 14/2018)
- Препоруке за израду Предшколског програма предшколске установе
- Извештаји и записници стручних органа установе
- Специфичности локалне заједнице
- Потребе, интересовања породице
- Могућности ОШ "Вук Караџић" (материјално технички, кадровски и финансијски потенцијали установе)

Пратећи Правилник о општим Основама предшколског програма овај документ даје полазишта за даље конкретизовање и флексибилно прилагођавање контексту групе и вртића и пружа могућности за квалитетно планирање, реализацију и евалуацију васпитно образовног рада .

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

„ВУК КАРАЦИЋ" БАЧКА ПАЛАНКА

Уводне напомене

Предшколски програм креиран је у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о предшколском васпитању и образовању, Правилником о основама програма предшколског васпитања и образовања, развојним планом Установе. Заснован је на анализи и процени ефеката програмских активности реализованих у протеклом периоду, специфичностима локалне заједнице, потреба и очекивања породица, могућностима дечјег вртића. Пратећи правилник о основама предшколског програма даје полазишта за даље конкретизовање и флексибилно прилагођавање контексту групе и вртића и пружа могућности за квалитетно планирање, реализацију и евалуацију васпитно–образовног рада.

1. Портрет установе

1. Локално окружење

Вртић у Нештину налази се у саставу ОШ „Вук Караџић" у Нештину које је издвојено одељење матичне школе ОШ „Вук Караџић" у Бачкој Паланци. Школа датира још од осамдесетих година XX века и првобитно је носила име „29. новембар". У згради ОШ у Бачкој Паланци већ тада је постојала школа „Петар Драпшин". Одлуком скупштине општине Бачка Паланка, 1. јануара 1996. године долази до реорганизације када су две школе спојене у једну под именом „Вук Караџић".

У јужном делу Бачке, тј. југо-источном делу општине Бачка Паланка, на удаљености од 9 км од града налази се Нештин. Село има око 600 становника. Поред Нештина протиче река Дунав која представља природну границу са републиком Хрватском. Недалеко од вртића налази се православна црква „Свети Козма и Дамјан".

У централном делу села налази се амбуланта Дома здравља „Др Младен Стојановић", библиотека, Дом културе, пошта, месна канцеларија и католичка црква. Становништво села Нештин је већином српске националности.

Економски ресурси села су: пољопривреда, трговачка делатност, занатлијске делатности (столар, пекар...).

У нашем свакодневном раду се користе сви ресурси – природне погодности окружења: паркови, спортски терен, дечје игралиште, зелене површине, простор школског дворишта.

2.Организациона структура установе:

Предшколска група при Основној школи „Вук Караџић" обавља своју делатност у једном објекту, у издвојеном одељењу у Нештину. Објект није наменски грађен, већ се налази у згради која је адаптирана.

РБ.	Капацитет група	Капацитет деце	Адреса објекта
1.	1	7	Црквено школска 12

За децу у години пред полазак у школу организује се облик рада (припремни предшколски програм) у трајању од 4 сата. Полудневним припремним програмом обухваћено је 7 деце. Овај облик рада се реализује у просторијама вртића при основној школи Вук Караџић (огранак Нештин). Овај облик рада у потпуности задовољава исказане потребе родитеља и деце.

Кадар – структура и број:

Сви кадрови који су ангажовани за рад са децом су квалификовани и стручно оспособљени за васпитно-образовни рад, што је веома значајно за успешну реализацију. На узрасту од 5,5 до 7 година ради васпитач са високом стручном спремом. Тим стручних сарадника у матичној школи чине: један психолог, један дефектолог и један педагог.

Васпитно-образовни рад се остварује на српском језику.

3.Култура установе: мисија и мото установе

Мисија установе је дефинисана у складу са вредносним полазиштима Основа програма и саставни је део актуелног Развојног плана установе Нештин.

Мисија установе гласи: У нашој Установи се промовише значај раног развоја и континуирано се ради на повећању обухвата деце и грађењу климе у којој се сви осећају уважено. Креирамо сигурну, здраву и подстицајну средину која пружа могућност сваком детету да развија своје потенцијале, кроз игру и активности у складу са својим индивидуалним карактеристикама. Негујемо добру сарадњу са родитељима, поштујући сва правила понашања која важе за све актере школског живота. Отворени смо за сарадњу са свим интересним групама и институцијама у окружењу.

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕАЛНОГ ПРОГРАМА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

1. Програм васпитно-образовног рада са децом као израњајући програм заједничког живљења

Засновано на концепцији Основа програма, програм се гради кроз заједничко учешће свих учесника – деце, породице и васпитача. Реални програм настаје и гради се у реалном контексту васпитне групе. Он не може бити унапред писани документ, већ се гради кроз заједницу свих учесника, обликује културом вртића, породице и локалне заједнице.

„Васпитно-образовни програм се гради кроз заједничко учешће деце и одраслих као аутентичних људских односа и заједништва у ситуацијама, догађајима и активностима које за њих имају смисла, као процес заједничког учења децеи одраслих кроз који одрасли и деца заједнички конструишу знања и разумевање себе и света“ (Основе програма –Године узлета 2018).

ЦИЉ предшколског васпитања и образовања у односу на дете је подршка добробити детета кроз односе и делање.

Развојници љеви:

1. Унапређивање квалитета васпитно-образовне праксе засноване на добробити и учешћу.
2. Развијање квалитетних разноврсних програма и повећање обухвата деце
3. Грађење и неговање заједништва и културе вртића као места живљења, као и унапређење професионализма запослених.

Принципи развијања реалног програма подржавају грађење и неговање односа уважавања, сарадње, одговорности и заједништва. Заједништво је организовано око смислених ситуација интегрисаног учења које израњају из искуства, питања и догађаја у групи и заједници. Сваки члан заједнице је уважен у својој аутентичности и негује се индивидуализовани приступ сваком детету, уз подршку деци са сметњама у развоју, деци са инвалидитетом и деци из осетљивих група. Фокус је на уважавању перспективе деце и породице и повезивање са локалном заједницом.

ПЛАНИРАЊЕ И ДОКУМЕНТОВАЊЕ

Процес планирања је стваралачки, није унапред дат и одражава реалност живота групе, смислен је заједници и доноси измене у простору и креираним ресурсима. У процес планирања укључени су и родитељи, а васпитач планира места у локалној заједници где деца могу да проширују искуства везана за тему или пројекат. Планирање је флексибилно и план не може бити

направљен унапред за дужи временски период. Он се стално мења и дограђује. Планирање је тематско или пројектно, засновано на интегрисаном учењу. Идеја за тему може да се јави из заједничког искуства деце и одраслих, из игре, из догађаја, из интересовања деце за одређену проблематику. Тема или пројекат може да траје од неколико дана до неколико месеци.

Циљ у планирању није доћи до брзог решења, већ планирање подршке процесу учења.

Документовање омогућава видљивост програма и учења и развоја деце. Видљивост процеса учења омогућава деци да посматрају свој напредак и да се договарају и праве претпоставке о будућем смеру истраживања. Сврха документовања је и рефлексивни приступ и континуирано грађење квалитета програма.

2. Врсте програма и услуга

Организован је следећи облик рада са децом: четворочасовни припремни програм.

Облик рада са децом

Облик рада са децом	БРОЈ ГРУПА	БРОЈ ДЕЦЕ
Четворочасовни боравак 5,5-6,5 год.	1	7

Кроз сарадњу са локалном заједницом и родитељима доприносимо повећању обухвата деце, видљивости рада и промоцији значаја раног развоја. Настојаћемо да уведемо већу понуду програма и пружимо прилику деци да учествују у животу заједнице и користе могућности које она нуди као подстицај за учење и рани развој у циљу добробити читавог друштва.

3. Физичко окружење као димензија програма

Наша ПП група је смештена у склопу школе и има две просторије, без пратећих простора (ходник, тераса и двориште). Међутим, оно што је важно јесте да се простор тренутно налази у процесу реструктуирања и припреме просторних целина у складу са Новим основама предшколског образовања и васпитања Године узлета.

Простор промена се организује кроз просторне целине. Промене у простору резултат су читања и разумевања коцепцијских полазишта и Правилника о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности ПО, рефлексije и хоризонталне размене. Материјали који се могу наћи у простору су неструктурирани и полуструктурирани - природни, пластични, дрвени, рециклажни и други који омогућавају вишенаменско коришћење и подстичу дечју машту и креативност.

Осим играчака и материјала са вишенаменском употребом у простору се могу пронаћи и реални предмети који омогућавају деци непосредан доживљај стварности. Простор је променљив и

динамичан. Приступачан је за сву децу, подстицајан, инспиративан и омогућава деци да бирају активности и садржаје и начине груписања; могу да раде заједно и сарађују, али и да се осаме и да самостално користе материјале на различите начине. Деца имају могућност да реорганизују простор, уређују га, истражују, креирају, стварају. На тај начин деца граде лични и групни идентитет и добијају прилику да се осете уважено и одговорно, а пре свега имају мноштво прилика да уживају и да се радују.

Тенденције у реорганизацији простора ће се огледати у тежњи да где год се буде могло у што већој мери у оквиру нашег вртића у односу на његов реални контекст сви простори, унутрашњи и спољашњи буду повезани и међусобно интегрисани са флексибилном наменом, да су безбедни и предвидиви, отворени и доступни.

Пошто ће простор одражавати концепцију програма, нарочита пажња ће се посвећивати сталном реструктурирању, развијању и обогаћивању простора у партнерству са породицом.

Оно што је важно јесте да се простори налазе у природном окружењу, имају пространи парк и дечје игралиште. Унутрашњи и спољашњи простори су повезани.

У току је уређење заједничких простора. Руководимо се чињеницом да они такође представљају места за игру и учење и одражавају концепцију програма. Водиће се рачуна и о функцији свега изложеног у простору : истраживање, видљивост програма, персонализованост (даје слику идентитета групе и појединаца), и подстиче заједничко учешће свих актера (деце и одраслих у вртићу и заједници).

Временска организација је флексибилна у односу на структурирање редоследа и трајања различитих ситуација и активности у вртићима. Дневни ритам активности је устаљен, што омогућава предвидљивост и помаже деци да стекну дневне рутине.

1. ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО ДЕМОКРАТСКЕ И ИНКЛУЗИВНЕ ПРАКСЕ

1. Партнерство са породицом

Породица је примарни и најважнији васпитач деце. Партнерство са породицом се гради кроз:

Узајамно поверење и поштовање, сталну отворену комуникацију и дијалог, познавање, емпатију, осетљивост и уважавање различитих перспектива друге стране. Оно се огледа и у заједничком доношењу одлука, као и спремности на компромисе и промене. У новом циклусу развоја рефлексивне праксе усмерићемо се на преиспитивање полазишта, претпоставки и очекивања од сарадње са породицом.

Родитељи су укључени у процес рада и вредновања квалитета у оквиру Савета родитеља и појединим тимовима: Тим за заштиту деце од дискриминације, занемаривања и злостављања, Тим за самовредновање, Актив за развојно планирање.

Поред учешћа родитеља у раду стручних тела подржава се активно учешће породице у животу и раду вртића. Породице активно учествују у васпитању и образовању своје деце, учествовањем на родитељским састанцима и у реализацији различитих радионица; неговањем родитељских иницијатива.

Припремају се информатори о адаптацији, игри, организацији живота и рада, упитници и анкете о навикама и особинама детета. Партнерство се гради од почетка, већ на првим родитељским састанцима. Индивидуални (саветодавни, информативни) разговори и подршка родитељским компетенцијама су свакодневно на располагању. Сарадња и размена информација о развоју, напредовању детета је континуирана унутар вртића, као и са другим институцијама (школа, центар за социјални рад, интересорна комисија) током свих транзиционих процеса.

Партнерство са породицом се планира кроз следеће активности

Р.Б.	АКТИВНОСТИ
1.	Припрема добродошлице за породицу; постери за родитеље, простор за родитеље,...
2.	Упознавање родитеља са концепцијом програма; писане информације и кроз састанке
3.	Дијалог са родитељима о различитим начинима укључивања породице; као члан Савета, учесник у непосредним активностима...
4.	Организација различитих социјалних активности; излети, шетње, културни догађаји...
5.	Информисање родитеља на родитељским састанцима о активностима деце и програмским активностима
6.	Пружање могућности родитељима да се виде са васпитачем и разговарају о свом детету на дневном и недељном нивоу
7.	Активно укључивање родитеља на различите начине и документовање
8.	Идентификовање препрека за учешће појединих породица и развијање стратегија за њихово превазилажење

2. Повезаност са локалном заједницом

За дете је заједница његово окружење – породица, вртић, Дом здравља, продавница, пошта...

Користећи ресурсе и просторе за реализацију, деца развијају нова знања, као и осећај припадности. За реализацију активности користе се различити ресурси и простори као што су нпр. отворени простори, институције образовања, културе, спорта... Учествује се у различитим дешавањима у локалној заједници као што су прославе, фестивали, акције, радионице.

Имамо изузетну сарадњу са КУД-ом Др “Коста Абрашевић“ из Бачке Паланке. Сарадња се остварује и са привредним, пословним и услужним организацијама које пружају подршку у реализацији неких активности или акција. С обзиром да смо при школи, сарадња је свакодневно присутна кроз заједничко учествовање предшколске и школске деце на манифестацијама, спортским и културним дешавањима, приредбама, кроз посете учитеља и школске деце вртићу и обрнуто. Присуствујемо часу ђака првака као и часу енглеског језика, код првака...

О раду и актуелним дешавањима родитељи се информишу путем веб сајта, вибер групе за родитеље и васпитаче и путем других онлајн канала комуникације.

3. Rad sa decom i porodicama iz osetljivih grupa

Унапређивање инклузивног образовања има значајно место у нашој школи и предшколској групи. У школи постоји Тим за инклузију који негује и развија инклузивну праксу. Он је вид систематске подршке за унапређивање и развијање инклузивне културе и пружа једнаке шансе за учествовање свој деци. Едукација васпитача, обезбеђивање стручне литературе и организовање различитих облика додатне подршке деци и породици су активности за унапређење компетенција у планирању и за реализацију васпитно-образовног рада. Облици додатне подршке :

Додатна подршка деци и породицама из осетљивих група реализује се кроз различите облике и сарадњу са партнерима на нивоу локалне заједнице: Центром за социјални рад, Основном школом „Херој Пинки“ за децу са сметњама у развоју; Интерресорном комисијом.

Приоритети у раду Тима за инклузију су:

1. Унапређивање педагошке документације везане за праћење развоја и напредовања деце;
2. Подршка васпитачима у планирању и реализацији васпитно-образовног рада са децом са потешкоћама у развоју;
3. Подршка родитељима деце са сметњама у развоју.
4. Подршка деци са различитим врстама сметњи у развоју, деци из осетљивих група.

4. Транзиција и континуитет у образовању

Процес адаптације и процес транзиције се пажљиво планирају и систематски прате у школи – вртићу. У сарадњи са родитељима уз подршку породици примењује се програм адаптације. Овај период је веома значајан и важно је да буде добро испланиран. Једна од васпитних активности је грађење идентитета групе како би дете осетило сигурност, блискост и припадање. Током припремног предшколског програма, деца и породице се упознају са особинама школског система.

Пошто се налазимо склопу школе, сарадња се континуирано одвија: посете једни другима и заједничке приредбе су неизоставни део транзиционог периода. Родитељи имају прилику да се на заједничком састанку васпитача, стручних сарадника и будућих учитеља, кроз дискусију, упознају са изазовима које доноси полазак у школу. Уважавамо сложеност транзиције када су у питању деца из осетљивих група. Документација у виду мера индивидуализације, педагошки профил или индивидуални образовни план могу да буду корисни за креирање подстицајног

окружења и ситуација у школи. Заједно са родитељима креира се пракса, која уз њихову сагласност, преноси се у школски систем.

2. ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕФЛЕКСИВНЕ ПРАКСЕ

1. Заједница рефлексивне праксе: развој праксе, професионални развој и јавно деловање

Процес обука и увођење нових Основа програма биће основа за даље развијање заједнице рефлексивне праксе и професионално оснаживање васпитача и стручних сарадника.

Рефлексивност практичара је основ развијања програма и праксе.

Хоризонталне размене и истраживања практичара су ослонац развоја праксе и грађење односа заснованих на поверењу, размени и узајамној подршци.

План стручног усавршавања реализоваће се кроз рад већа и стручних актива. Годишњим планом стручног усавршавања, планира се усавршавање васпитача путем акредитованих семинара. Постоји потреба за организовање различитих облика усвајања и унапређивања дигиталних компетенција и практичара.

2. Праћење и вредновање остваривања предшколског програма

Вредновање квалитета рада установа врши се кроз спољашње вредновање квалитета рада установе и самовредновање. Екстерно вредновање је реализовано на основу којег је израђен план за унапређивање рада Установе. Самовредновање као реалан процес доноси ефекте кроз подстицање добре праксе, помагање запосленима да препознају сопствене вештине и стручност и омогућава заједничко учење и професионални развој. Спроводи се кроз кључне области дефинисане Правилником о стандардима квалитета рада установе. Циљ процеса и рада на овим областима самовредновања је грађење квалитетне праксе предшколске установе као заједнице учења и реалног програма васпитно-образовног рада са децом са једне стране, а са друге афирмација предшколског програма установе у друштвеној и професионалној заједници.

На почетку године, фокус се ставља на једну од кључних области. Акционим планом ослушкују се заједничке потребе породице, увида из праксе, специфичности вртића. На овај начин васпитач сагледава своју праксу, разматра индикаторе.

То су полазишта за акције које ће унапредити рад.

У процес самовредновања, укључени су: васпитачи, родитељи, представници локалне заједнице.

Евалуација спроведених мера за унапређивање квалитета рада врши се на основу извештаја, а планиране мере с проценом стања. У сарадњи са Тимом за развојно планирање стварају се планови за наредну годину.

Датум: _____

Председник Школског одбора

_____